

Zittingsdocument

A10-0007/2026

2.2.2026

AANBEVELING

over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van het Kaderverdrag van de Raad van Europa over artificiële intelligentie en de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat (11361/2025– C10-0183/2025 – 2025/0136(NLE))

Commissie interne markt en consumentenbescherming
Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

Corapporteurs: José Cepeda, Paulo Cunha

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
- *** Goedkeuringsprocedure
- ***I Gewone wetgevingsprocedure (eerste lezing)
- ***II Gewone wetgevingsprocedure (tweede lezing)
- ***III Gewone wetgevingsprocedure (derde lezing)

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de in de ontwerphandeling voorgestelde rechtsgrond.)

INHOUD

	Blz.
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT.....	4
TOELICHTING.....	5
BIJLAGE: BEKENDMAKINGEN VAN INPUT.....	10
BRIEF VAN DE COMMISSIE CULTUUR EN ONDERWIJS	11
PROCEDURE VAN DE BEVOEGDE COMMISSIE	14
HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	15

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van het Kaderverdrag van de Raad van Europa over artificiële intelligentie en de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat (11361/2025 – C10-0183/2025 – 2025/0136(NLE))

(Goedkeuring)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerpbesluit van de Raad (11361/2025),
 - gezien het Kaderverdrag van de Raad van Europa over artificiële intelligentie en de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat (CETS 225),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 114 en artikel 218, lid 6, tweede alinea, punt a), v), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C10-0183/2025),
 - gezien artikel 107, leden 1 en 4, en artikel 117, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de brief van de Commissie cultuur en onderwijs,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie interne markt en consumentenbescherming en de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A10-0007/2026),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van het Verdrag van Istanbul;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsook aan de regeringen en parlementen van de lidstaten, en aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

TOELICHTING

a. Achtergrond

Het Kaderverdrag van de Raad van Europa over artificiële intelligentie en de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat (“het verdrag”, CETS nr. 225) is het eerste internationale juridisch bindende verdrag dat specifiek gewijd is aan governance op het gebied van artificiële intelligentie (AI). Het verdrag heeft tot doel te waarborgen dat in elke fase van de levenscyclus van een AI-systeem de grondrechten, de democratie en de rechtsstaat worden geëerbiedigd en beschermd, waarbij ervoor wordt gezorgd dat geen enkele activiteit deze waarden ondermijnt en tegelijkertijd een omgeving wordt bevorderd die technologische vooruitgang en innovatie ondersteunt.

De werkzaamheden met betrekking tot het verdrag zijn in 2019 van start gegaan met het ad-hoccomité voor artificiële intelligentie en in 2022 voortgezet in het kader van het Comité artificiële intelligentie; 46 lidstaten van de Raad van Europa, talrijke niet-lidstaten met waarnemersstatus en 68 internationale vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, de academische wereld en het bedrijfsleven waren erbij betrokken.

Op 18 augustus 2022 heeft de Europese Commissie op grond van artikel 218 VWEU een aanbeveling gedaan voor een Besluit van de Raad houdende machtiging tot het openen van onderhandelingen namens de Europese Unie over een verdrag van de Raad van Europa inzake artificiële intelligentie, mensenrechten, democratie en de rechtsstaat.

In oktober 2022 toonde de EDPS zich in zijn Advies 20/2022 ingenomen met de doelstelling van de Raad van Europa om het eerste juridisch bindende internationale AI-instrument te creëren, steunde hij het openen van onderhandelingen door de EU, merkte hij op dat het instrument nauw aansloot bij de AI-verordening die toen werd voorgesteld en benadrukte hij dat het verdrag de grondrechten moest versterken en sterke waarborgen moest bieden voor degenen die door AI worden getroffen.

Het verdrag is op 17 mei 2024 door het Comité van Ministers van de Raad van Europa vastgesteld en op 5 september 2024 in Vilnius opengesteld voor ondertekening. De Unie heeft het verdrag ondertekend, na de vaststelling van Besluit (EU) 2024/2218 van de Raad van 28 augustus 2024 inzake de ondertekening namens de Europese Unie van het verdrag.

Tegelijkertijd is op 13 juni 2024 door het Parlement en de Raad Verordening (EU) 2024/1689 tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie (AI-verordening) vastgesteld, die op 12 juli 2024 is bekendgemaakt in het Publicatieblad en op 2 augustus 2024 in werking is getreden. Hiermee wordt een alomvattend, risicogebaseerd kader vastgesteld voor de ontwikkeling, het in de handel brengen, het in gebruik stellen en het gebruik van AI-systemen op de interne markt met eerbiediging van de grondrechten.

In het verdrag ligt de nadruk op de toepassing van bestaande verplichtingen op het gebied van mensenrechten, democratie en de rechtsstaat op AI-activiteiten en bij de opstelling ervan is rekening gehouden met een reeks internationale instrumenten, waaronder de AI-beginselen van de OESO, Aanbeveling CM/Rec (2020)1 over de gevolgen van algoritmische systemen voor de mensenrechten, de aanbeveling van de Unesco over de ethiek van artificiële intelligentie en het AI-proces van Hiroshima van de G7, met inbegrip van de internationale richtsnoeren van

de G7 inzake AI en de internationale gedragscode van het Hiroshima-proces voor organisaties die geavanceerde AI-systemen ontwikkelen.

Daarnaast draagt het verdrag bij tot het waarborgen van de vrije en gezonde ontwikkeling van kinderen, die een van de groepen zijn die het meest zijn blootgesteld aan de snelle uitbreiding van AI-gestuurde instrumenten. Dit geldt met name voor conversatiesystemen en AI-toepassingen die gericht zijn op minderjarigen, waarvoor vanwege hun psychologische, cognitieve en emotionele kwetsbaarheid solide waarborgen nodig zijn. De uitvoering van het verdrag in de Unie weerspiegelt een sterke inzet voor het voorkomen van manipulatief ontwerp, ongepaste beïnvloeding en onveilige AI-interacties waarbij kinderen betrokken zijn, in overeenstemming met het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind van 20 november 1989 en algemene opmerking nr. 25 (2021) van het VN-Comité voor de rechten van het kind van 2 maart 2021 over de rechten van het kind met betrekking tot de digitale omgeving.

b. Uitvoering via het EU-recht

De beginselen en verplichtingen van het verdrag worden in de Unie ten uitvoer gelegd door middel van een samenhangend geheel aan wetgeving, waaronder met name:

- de AI-verordening, die bindende voorschriften bevat inzake datagovernance, technische documentatie, menselijk toezicht, robuustheid, cyberbeveiliging, transparantie en monitoring na het in de handel brengen voor systemen met een hoog risico, en die een reeks duidelijk gespecificeerde onaanvaardbare praktijken verbiedt;
- de AVG, die een hoog niveau van bescherming van persoonsgegevens waarborgt, met inbegrip van gevestigde gegevensbeschermingsbeginselen, het concept van gegevensbescherming door ontwerp en door standaardinstellingen, alsmede rechten voor personen, en die risicogebaseerde waarborgen vereist, waaronder meldingen van inbreuken in verband met persoonsgegevens, gegevensbeschermingseffectbeoordelingen voor verwerking met een hoog risico of passende waarborgen voor internationale doorgiften van persoonsgegevens;
- het acquis van de Unie inzake non-discriminatie, dat discriminatie op een breed scala van gronden verbiedt, dat wordt aangevuld met in de AI-verordening opgenomen vereisten inzake gegevenskwaliteit en het beperken van vooringenomenheid in systemen met een hoog risico;
- sectorspecifieke wetgeving, met inbegrip van regels van de Unie inzake productveiligheid, productaansprakelijkheid en politieke reclame, die interageren met het risicogebaseerde kader van de AI-verordening.

Een bijzonder belangrijke brug is de door de AI-verordening voorgeschreven beoordeling van de gevolgen voor de grondrechten van bepaalde toepassingen van AI met een hoog risico door overheidsinstanties en entiteiten die openbare diensten verlenen. Deze verplichting is het rechtstreekse gevolg van de nadruk die in het verdrag wordt gelegd op het beheer vooraf van de risico's voor en de impact op de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat.

Het verdrag omvat vereisten inzake risico- en effectbeheer, met inbegrip van herhaaldelijk uit te voeren beoordelingen van feitelijke en potentiële gevolgen voor de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat. Daarnaast vereist het verdrag de vaststelling van voldoende

preventieve en beperkende maatregelen en de mogelijkheid voor autoriteiten om een verbod of moratoria op bepaalde toepassingen van AI-systemen in te voeren.

Op grond van het verdrag moeten activiteiten binnen de levenscyclus van AI-systemen voldoen aan een aantal grondbeginselen, waaronder menselijke waardigheid en individuele autonomie, gelijkheid en non-discriminatie, eerbiediging van de bescherming van de privacy en persoonsgegevens, transparantie en toezicht, verantwoordingsplicht en verantwoordelijkheid, betrouwbaarheid en veilige innovatie. Als onderdeel van de rechtsmiddelen, procedurele rechten en waarborgen voorziet het verdrag in de verstrekking van belangrijke inlichtingen over AI-systemen en het gebruik ervan en de terbeschikkingstelling van deze informatie aan getroffen personen, om hen in staat te stellen de beslissing(en) aan te vechten die door middel van het gebruik van het systeem is (zijn) genomen of substantieel daarop is (zijn) gebaseerd. Voorts vereist het verdrag een doeltreffende mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de bevoegde autoriteiten, en doeltreffende procedurele waarborgen. Tot slot is in het verdrag de bepaling vastgelegd dat moet worden gemeld dat iemand in contact staat met een AI-systeem.

In artikel 22 van het verdrag wordt de partijen uitdrukkelijk toegestaan ruimere beschermingsmaatregelen te nemen dan die waarin is voorzien in de bepalingen van het verdrag. In de praktijk fungeert het verdrag als een internationale basis, terwijl met de AI-verordening en het ruimere acquis van de Unie al een hoger, gedetailleerder niveau van bescherming en harmonisatie binnen de interne markt is vastgesteld.

Bovendien zijn de transparantievereisten uit hoofde van het verdrag van cruciaal belang om opkomende bedreigingen aan te pakken, zoals de kwaadwillige creatie en verspreiding van deepfakes, die ernstige risico's inhouden voor de individuele waardigheid, het vertrouwen van het publiek en de democratische stabiliteit. Om de meest kwetsbaren te beschermen en om verkiezingsprocessen en de integriteit van het publieke debat te waarborgen, moet ervoor worden gezorgd dat AI-systemen voldoen aan strikte ethische beginselen, controleerbaar zijn en in overeenstemming blijven met de democratische waarden. De uitvoering van het verdrag door de Unie draagt dan ook bij tot een cultuur van verantwoorde innovatie, waarin technologische vooruitgang volledig verenigbaar is met maatschappelijk vertrouwen, transparantie en het behoud van democratische instellingen.

e. Standpunt van de corapporteurs

De corapporteurs beschouwen de sluiting van het kaderverdrag als een belangrijke stap voorwaarts in het kader van de inspanningen van de EU ter bevordering van de veilige en mensenrechtenconforme invoering van AI. Door het verdrag aan te nemen, kan de EU de bepalingen van de AI-verordening en haar AI-beleid verankeren in een internationaal erkend, juridisch bindend kader, en zo zorgen voor grotere legitimiteit en consistentie van een op mensenrechten gebaseerde aanpak. Dit maakt dat de ontwikkeling en de uitrol van AI in overeenstemming zijn met de Europese kernwaarden, terwijl rekening wordt gehouden met economische en marktaspecten. In het verdrag wordt de nadruk gelegd op proactieve eerbiediging van de mensenrechten, de democratie en de beginselen van de rechtsstaat, met bevordering van een verantwoorde innovatie.

Voor de acceptatie door het publiek en de invoering van innovaties is het van cruciaal belang dat risico's op schendingen van de mensenrechten worden voorkomen en het vertrouwen in AI-systemen wordt bevorderd. Het verdrag biedt een kader waarin het evenwicht wordt gehouden

tussen bescherming van de grondrechten en ondersteuning van technologische vooruitgang. De goedkeuring van het verdrag zou de inzet van de EU voor veilige, met de grondrechten strokende en ethische AI formaliseren en tegelijkertijd zorgen voor verantwoorde innovatie in overeenstemming met de fundamentele Europese waarden.

De corapporteurs benadrukken dat de door de Unie gevolgde benadering van de grondrechten in de digitale omgeving gebaseerd is op het beginsel dat iedereen recht heeft op privacy en op de bescherming van zijn persoonsgegevens, met inbegrip van controle over de wijze waarop persoonsgegevens worden gebruikt en met wie zij worden gedeeld, en dat de verwerking van persoonsgegevens gebaseerd moet zijn op een of meer rechtsgrondslagen uit hoofde van de toepasselijke gegevensbeschermingsregels. Bij persoonsgegevens die worden verwerkt voor de ontwikkeling en werking van AI-systemen moet dan ook deze logica worden gevolgd.

Het verantwoord gebruik van AI is fundamenteel afhankelijk van maatschappelijk vertrouwen, in de wetenschap dat het noodzakelijk en evenredig is in het licht van de belangrijke rol die de EU op internationaal niveau speelt om AI op veilige en betrouwbare wijze uit te rollen en dat het belangrijk is een innovatievriendelijk klimaat te bevorderen dat de ontwikkeling ervan stimuleert. De corapporteurs erkennen de voordelen die AI kan opleveren. Wel merken ze op dat AI kan worden gebruikt op manieren die een risico vormen voor de democratie, de integriteit van democratisch gekozen instellingen, de vrijheid van meningsuiting en de uitoefening van de grondrechten. Ze benadrukken dat een geslaagde AI-innovatie en een geslaagde uitrol van AI afhankelijk zijn van de totstandbrenging van een dergelijk vertrouwen, en wijzen erop dat AI-systemen van betere kwaliteit zullen zijn als deze worden ontworpen met volledige inachtneming van de grondrechten, met inbegrip van gegevensbescherming, aangezien de naleving van deze beginselen zorgt voor een grotere betrouwbaarheid en doelspecifieke effectiviteit van AI.

Dit verdrag biedt Europa een kans om een visie op artificiële intelligentie te ontwikkelen die volledig in overeenstemming is met onze democratische waarden en tegelijkertijd veilige innovatie mogelijk maakt: AI die de menselijke autonomie versterkt, verkiezingsprocessen intact laat, kwetsbare groepen beschermt en elke vorm van technologische machtsconcentratie, die onverenigbaar is met een open samenleving, voorkomt. Misbruik van AI kan hybride dreigingen versterken, kritieke infrastructuur aantasten en geautomatiseerde cyberaanvallen vergemakkelijken. In het verdrag wordt erkend dat er degelijke en evenredige maatregelen nodig zijn om deze risico's aan te pakken, in overeenstemming met de prioriteiten van de Unie op het gebied van democratische veerkracht en strategische autonomie.

Gezien de toenemende impact van generatieve AI bij de grootschalige verspreiding van manipulatieve inhoud biedt het verdrag een internationale basis om transparantie, traceerbaarheid en verantwoordingsplicht te eisen van actoren die systemen ontwikkelen en inzetten die het publieke debat en de integriteit van democratische processen kunnen beïnvloeden.

Voorts benadrukken de corapporteurs dat artificiële-intelligentiesystemen met een hoog risico voor mensen zodanig moeten worden ontworpen en ontwikkeld, onder meer met passende mens-machine-interface-instrumenten, dat natuurlijke personen doeltreffend toezicht kunnen houden tijdens de periode waarin de systemen in gebruik zijn. Hoewel het verdrag geen dergelijk expliciet vereiste inzake menselijk toezicht bevat, vormt de AI-verordening een duidelijk voorbeeld van de wijze waarop dergelijk toezicht kan worden uitgeoefend. Dit is

onder meer relevant in de context van de opkomst van agentische AI en het potentiële risico hiervan.

De Unie moedigt de ondertekenaars van het verdrag aan deze norm in te voeren op mondiale schaal en te zorgen voor internationale afstemming op de mensgerichte, betrouwbare AI-benadering van de Unie.

Bij wijze van conclusie zijn de corapporteurs van mening dat de sluiting van dit kaderverdrag een positieve ontwikkeling is, waaruit blijkt dat de Unie zich inzet voor de veilige ontwikkeling en uitrol van AI en die ervoor moet zorgen dat activiteiten binnen de levenscyclus van AI-systemen volledig in overeenstemming zijn met de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat, en tegelijkertijd bevorderlijk zijn voor technologische vooruitgang en innovatie. Door dit verdrag te ratificeren laat de Unie zien dat het mogelijk is het voortouw te nemen in de technologische revolutie op basis van democratische waarden. AI moet ten dienste staan van mensen, onze open samenlevingen versterken, een Europees model consolideren dat gebaseerd is op menselijke waardigheid, transparantie en verantwoordingsplicht, en veilige en stabiele economische ontwikkeling mogelijk maken. Het Parlement is een groot voorstander van deze weg.

Gezien het bovenstaande bevelen de corapporteurs het Parlement aan het ontwerp van besluit van de Raad goed te keuren.

BIJLAGE: BEKENDMAKINGEN VAN INPUT

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaren de rapporteurs in het verslag input te hebben opgenomen over aangelegenheden in verband met het onderwerp van het dossier die in het kader van de opstelling van het verslag tot op het moment van goedkeuring ervan in de commissie door hen is ontvangen van de volgende belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen, of van de volgende vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades:

1. Belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister vallen
Apple Inc.
Asociación Española de Economía Digital
2. Vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteurs.

De rapporteurs verklaren dat aan natuurlijke personen die met hun naam en/of functie in de lijst worden vermeld privacyverklaring nr. 484 van het Europees Parlement (<https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do>) is verstrekt, waarin de voorwaarden voor de verwerking van hun persoonsgegevens en de rechten in verband met die verwerking worden toegelicht.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

4.12.2025

BRIEF VAN DE COMMISSIE CULTUUR EN ONDERWIJS

Mevrouw Anna Cavazzini
Voorzitter
Commissie interne markt en consumentenbescherming
BRUSSEL

De heer Javier Zarzalejos
Voorzitter
Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken
BRUSSEL

Betreft: Advies inzake de sluiting namens de Europese Unie van het Kaderverdrag van de Raad van Europa over artificiële intelligentie en de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat (COM(2025)0265 – C10-0183/2025 – 2025/0136(NLE))

Geachte heer Zarzalejos,

Geachte mevrouw Cavazzini,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie cultuur en onderwijs verzocht een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens haar vergadering van 24 september 2025 heeft zij besloten dat advies in briefvorm uit te brengen. Zij heeft de kwestie tijdens haar vergadering van 2 december 2025 onderzocht en dit advies tijdens die vergadering aangenomen¹.

Het Kaderverdrag van de Raad van Europa over artificiële intelligentie en mensenrechten, democratie en de rechtsstaat ("het verdrag") is het eerste juridisch bindende kader op grond waarvan artificiële-intelligentiesystemen ("AI-systemen") moeten worden ontworpen, ontwikkeld, gebruikt en beheerd in overeenstemming met de mensenrechten, democratische beginselen en de rechtsstaat.

Het verdrag is een horizontaal instrument voor mensenrechten en governance dat geldt voor alle sectoren en activiteiten die deel uitmaken van de levenscyclus van AI-systemen. Hierin zijn overkoepelende verplichtingen vastgelegd voor wettigheid, transparantie, verantwoordingsplicht, non-discriminatie, participatie, toegang tot rechtsmiddelen en onafhankelijk toezicht. Deze bepalingen zijn cruciaal voor de instandhouding van een klimaat

¹ Bij de eindstemming waren aanwezig: Nela Riehl (voorzitter en rapporteur voor advies), Bogdan Andrzej Zdrojewski (ondervoorzitter), Emma Rafowicz (ondervoorzitter), Diana Riba i Giner (ondervoorzitter), Hristo Petrov (ondervoorzitter), Laurence Farreng, Loucas Furlas, Mario Furore, Catherine Griset, Maria Guzenina, Hannes Heide, Marc Jongen, Sandra Kalniete, Lara Magoni, Giusi Princi, Sabrina Repp, Manuela Ripa, Marcos Ros Sempere, Zoltán Tarr, Milan Zver, Robert Biedroń (leden als bedoeld in artikel 216, lid 7, van het Reglement).

waarin de vrijheid van meningsuiting, pluriformiteit van de media, artistieke vrijheid en een verscheidenheid aan meningen kunnen floreren in het digitale tijdperk.

In deze bredere context biedt het Verdrag een samenhangend horizontaal kader voor de aanpak van ethische, juridische en maatschappelijke gevolgen van AI in alle sectoren, maar vooral in de culturele en creatieve sectoren en industrieën (CCSI) en het onderwijs. Dankzij de juridische waarborgen van het verdrag kan de inzet van AI plaatsvinden binnen een kader waarmee de bestaande rechten worden beschermd en tegelijkertijd innovatie wordt bevorderd.

Het verdrag is verder met name relevant in het verlengde van eerdere beschouwingen over generatieve AI (GenAI), waarin zowel het potentieel ervan als de risico's voor de CCSI naar voren kwamen.

Wettigheid, verantwoordingsplicht en verantwoordelijkheid

Door wettigheid, verantwoordingsplicht en verantwoordelijkheid te verweven in het ontwerp en gebruik van AI-systemen biedt het verdrag een samenhangend kader voor een rechtmatige, verantwoordelijke en op rechten gebaseerde AI-governance. Deze algemene beginselen kunnen helpen bij het creëren van omstandigheden waarin culturele en creatieve werken, lesmateriaal en journalistieke bijdragen beter kunnen worden beschermd en beoordeeld binnen een betrouwbare digitale omgeving.

GenAI biedt weliswaar aanzienlijke mogelijkheden voor innovatie, maar het kan ook de impuls voor originele creatie verminderen, een bedreiging vormen voor pluriformiteit en het levensonderhoud van makers, en leiden tot het ongeoorloofde gebruik van beschermde werken zonder dat daarbij transparantie wordt betracht of een vergoeding wordt betaald. De in het verdrag opgenomen beginselen van wettigheid en verantwoordingsplicht die in acht moeten worden genomen in het hele proces van ontwikkeling en gebruik van AI-systemen zijn dan ook cruciaal om erop toe te zien dat AI binnen duidelijk afgebakende grenzen en op basis van bepaalde rechten functioneert: makers moeten de volledige controle kunnen houden over wat er met hun culturele en creatieve werken gebeurt en dat geldt dus ook voor hun recht om het gebruik ervan toe te staan of te verbieden, vooral in de context van datatraining door GenAI-systemen. Met deze bepalingen wordt dus het huidige rechtskader versterkt waarmee eerlijkheid, verantwoordingsplicht en de doeltreffende bescherming van rechthebbenden worden gewaarborgd.

Gelijkheid en non-discriminatie

Met de garanties van gelijkheid en non-discriminatie in het verdrag worden eerlijkheid en inclusie bij het ontwerp en gebruik van AI bevorderd. Door van de partijen te eisen dat ze discriminerende of vooringenomen resultaten voorkomen, kan het verdrag ertoe bijdragen dat algoritmische processen niet ten koste gaan van culturele en taalkundige verscheidenheid.

Transparantie, toezicht en rechtsmiddelen

Met het verdrag worden mechanismen voor transparantie, toezicht en toegang tot rechtsmiddelen in de hele levenscyclus van AI-systemen ingesteld. Deze horizontale waarborgen zijn essentieel omdat AI-systemen zodoende aan controle onderworpen blijven en personen en organisaties over deugdelijke rechtsmiddelen kunnen beschikken. De nadruk die

in het verdrag wordt gelegd op transparantie, toezicht en toegang tot rechtsmiddelen werkt een verantwoord gebruik van AI verder in de hand, wat cruciaal is om de rechten van makers te beschermen. Ook draagt het verdrag bij tot meer openheid en traceerbaarheid: het gebruik van culturele en creatieve werken binnen AI-systemen moet rechtmatig en identificeerbaar zijn en daartoe moeten passende mechanismen voor toezicht en verantwoordingsplicht worden gehanteerd. Het aanpakken van het gebrek aan transparantie, de vindbaarheid van originele werken en de traceerbaarheid van met AI gegenereerde inhoud is cruciaal om de meertalige en multiculturele rijkdom van Europa in stand te houden en het vertrouwen in de menselijke creativiteit ook in het tijdperk van AI te behouden.

Participatie, bewustwording en onderwijs

Ten slotte wordt in het verdrag gewezen op het belang van participatie en de bevordering van kennis, bewustwording en vertrouwen gedurende de hele AI-levenscyclus. Deze beginselen sluiten aan bij het algehele streven om de geletterdheid op het vlak van AI en media in educatieve en culturele programma's te bevorderen, onder andere via synergieën met het huidige programma Creatief Europa en met het toekomstige programma AgoraEU. Zulke initiatieven zijn essentieel om ervoor te zorgen dat burgers, leerkrachten en makers op kritische en verantwoorde wijze met AI kunnen omgaan, waarbij creativiteit, democratische participatie en geïnformeerd burgerschap gestimuleerd worden.

Het verdrag is dan ook met name relevant voor de culturele en creatieve sectoren, waar de razendsnelle ontwikkeling van generatieve AI (GenAI) zowel de mogelijkheden als de risico's van AI heeft blootgelegd. Met de horizontale beginselen van het verdrag kunnen de omstandigheden worden gecreëerd waarin innovatie hoogtij viert, zonder dat daarbij wordt getornd aan de grondrechten en creatieve autonomie. Door zich bij dit verdrag aan te sluiten, bekrachtigt de Europese Unie haar voortrekkersrol in de wereld bij de bevordering van betrouwbare en mensgerichte AI. Het verdrag vormt een aanvulling op de verordening artificiële intelligentie en staat voor de externe dimensie van het AI-beleid van de Unie, door te zorgen voor samenhang tussen Europese wetgeving en internationale afspraken en door wereldwijde partnerschappen en coalities voor de verantwoorde ontwikkeling van AI te smeden.

Om deze redenen steunt de Commissie cultuur en onderwijs de sluiting van het verdrag door de Europese Unie.

Hoogachtend,

Nela Riehl

PROCEDURE VAN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Titel	Sluiting, namens de Europese Unie, van het Kaderverdrag van de Raad van Europa over artificiële intelligentie en de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat			
Document- en procedurenummers	11361/2025 – C10-0183/2025 – 2025/0136(NLE)			
Datum raadpleging of verzoek om goedkeuring	29.7.2025			
Bevoegde commissie Datum bekendmaking	IMCO 6.10.2025	LIBE 6.10.2025		
Adviserende commissies Datum bekendmaking	BUDG 6.10.2025	ITRE 6.10.2025	CULT 6.10.2025	JURI 6.10.2025
Geen advies Datum besluit	BUDG 30.6.2025	ITRE 23.9.2025	JURI 15.7.2025	
Rapporteurs Datum benoeming	José Cepeda 12.9.2025	Paulo Cunha 12.9.2025		
Artikel 59 – Gezamenlijke commissieprocedure Datum bekendmaking	6.10.2025			
Datum goedkeuring	27.1.2026			
Uitslag eindstemming	+: 77 –: 19 0: 8			
Datum indiening	2.2.2026			

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

77	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Peter Agius, Pablo Arias Echeverría, Caterina Chinnici, Paulo Cunha, Henrik Dahl, Dóra Dávid, Regina Doherty, Christian Doleschal, Lena Düpont, Kamila Gasiuk-Pihowicz, Christophe Gomart, Sérgio Humberto, Arba Kokalari, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Liudas Mažylis, Verena Mertens, Nadine Morano, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Tomas Tobé, Pekka Toveri, Dimitris Tsiodras, Inese Vaidere, Adina Vălean, Axel Voss, Marion Walsmann, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Jeannette Baljeu, Veronika Cířrová Ostrihoňová, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Anna-Maja Henriksson, Fabienne Keller, Michael McNamara, Nikola Minchev, Cynthia Ni Mhurchú, Sophie Wilmès
S&D	Alex Agius Saliba, Marc Angel, Biljana Borzan, Adnan Dibrani, Bruno Gonçalves, Maria Grapini, Elisabeth Grossmann, Maria Guzenina, Pierre Juvet, Marina Kaljurand, Pierfrancesco Maran, Matjaž Nemeč, Maria Noichl, Aodhán Ó Ríordáin, Nacho Sánchez Amor, Christel Schaldemose, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Cecilia Strada, Alessandro Zan
The Left	Giuseppe Antoci, Konstantinos Arvanitis, Damien Carême, Leila Chaibi, Özlem Demirel, Gaetano Pedulla'
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Mélissa Camara, Anna Cavazzini, Alice Kuhnke, Katrin Langensiepen, Tineke Strik, Kim Van Sparrentak

19	-
ECR	Charlie Weimers
ESN	Petr Bystron, Alexander Jungbluth, Mary Khan, Milan Uhrík, Petar Volgin
NI	Erik Kaliňák
PPE	Branko Grims
PfE	Tomasz Buczek, Elisabeth Dieringer, Marieke Ehlers, Jorge Martín Frias, Petra Steger, Pál Szekeres, Hermann Tertsch, Matthieu Valet, Tom Vandendriessche, Roberto Vannacci, Alexandre Varaut

8	0
ECR	Stefano Cavedagna, Alessandro Ciriani, Piotr Müller, Denis Nesci, Gheorghe Piperea, Reinis Poņņaks, Ivaylo Valchev
PfE	Jaroslav Břoch

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)